

Uus audiitortegevuse seadus: uued mängureeglid nii audiitorile kui ka tema kliendile

Aastavahetus on paljude audiitorite jaoks kaasa toonud ebakindluse tuleviku suhtes. Riigikogus on käesoleva artikli kirjutamise ajaks läbinud esimese lugemise täiesti uus audiitortegevuse seadus (eelnõu 488 SEI), mis suunab kõik audititeenuse osutamist jätkata soovivad finantsaudiitorid kordusatesteerimisele. Lisaks sellele, et audiitorite tegevusele esitatavad nõuded muutuvad ja nende töö peab tulevikus vastama Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni (IFAC) standarditele, avaldavad uued reeglid mõju ka auditeeritavatele ettevõtjatele.

Indrek Alliksaar
KPMG Baltics AS
juhtivaudiitor
tel 6268 731
ialliksaar@kpmg.com

Kõige olulisemad uuest audiitortegevuse seadusest tulenevad muudatused, millega ettevõtjad lähitulevikus arvestama peaksid, on auditikomitee moodustamise kohustuse laiendamine ja auditi kohustuse asendamine ülevaatuskohustusega väikeettevõtjate puhul. Vaadeldgem uusi sätteid lähemalt.

Auditikomitee

Auditikomitee on tavaliselt nõukogu valitud organ, mille ülesanne on anda nõu raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse küsimustes. Muu hulgas on auditikomitee ülesanne jälgida ja analüüsida audiitorettevõtja ja seaduse alusel audiitorühingut esindava vandeaudiitori sõltumatust ja tegevuse vastavust audiitortegevuse seaduse nõuetele.

Auditikomitee moodustamise kohustus on avaliku huvi üksustel. Audiitor-

tegevuse seaduse eelnõu kohaselt on avaliku huvi üksuseks:

- krediidiasutus, kindlustusandja ja äriühing, mille väärtpaberitega on lubatud kaubelda reguleeritud väärtpaberiturul;
- juriidiline isik, mille raamatupidamise (konsolideeritud) aastaaruandes toodud aruandeaasta näitajatest vähemalt kaks ületab alljärgnevaid tingimusi:
 1. müügitulu või tulu 66 000 000 eurot,
 2. varad bilansipäeva seisuga kokku 33 000 000 eurot,
 3. keskmine töötajate arv 1000 inimest;
- avaliku sektori üksuse enamusosalusega või valitseva mõju all olev äriühing, sihtasutus või mitteilundusühing või muu isik, mille raamatupidamise (konsolideeritud) aastaaruandes toodud aruandeaasta näitajatest vähemalt kolm ületab alljärgnevaid tingimusi:

1. müügitulu või tulu 14 000 000 eurot,
 2. varad bilansipäeva seisuga kokku 7 000 000 eurot,
 3. keskmine töötajate arv 200 inimest,
 4. nõukogu liikmete arv 8 inimest;
- kohaliku omavalitsuse üksus, mille haldusterritooriumil elab üle 10 000 inimese või mille raamatupidamise (konsolideeritud) aastaaruandes bilansipäeva seisuga toodud varad kokku on üle 20 000 000 euro.

Seega muutub auditikomiteede moodustamise kohustus senisest oluliselt laiemaks, hõlmates kindlasti tuhandeid äriühinguid.

Audit ja ülevaatus

Audiitortegevuse seaduse eelnõu kohaselt suurendatakse auditi kohustuse tekke piirmäärasid nende raamatupidamiskohustuslaste puhul, kelle auditeerimise kohustus ei tulene muust seadusest. Audit on igal juhul kohustuslik raamatupidamiskohustuslasele, kelle:

- raamatupidamise aastaaruandes toodud aruandeaasta näitajatest vähemalt kaks ületavad alljärgnevat tingimusi:
 1. müügitulu või tulu 2 000 000 eurot,

2. varad bilansipäeva seisuga kokku 1 000 000 eurot,
3. keskmine töötajate arv 30 inimest;

- kelle raamatupidamise aastaaruandes toodud aruandeaasta näitajatest vähemalt üks ületab alljärgnevat tingimusi:

1. müügitulu või tulu 6 000 000 eurot,
2. varad bilansipäeva seisuga kokku 3 000 000 eurot,
3. keskmine töötajate arv 90 inimest.

Kui auditi kohustuse piirmäärad on täitmata, siis rakendub kas ülevaatus kohustus või puudub kohustus aastaaruannet kontrollida. Ülevaatus on sisuliselt vähendatud protseduuride mahuga audit, mille tulemusel audiitor väljastab üldistavas eitavas vormis kokkuvõtte, kinnitades tavaliselt seda, et aruande ülevaatus käigus ei ilmnenud asjaolusid, mis viitaksid olulisele väärkajastamisele. Ülevaatus toimub kooskõlas IFACi vastavate standarditega.

Ülevaatus on igal juhul kohustuslik raamatupidamiskohustuslasele, kelle:

- raamatupidamise aastaaruandes toodud aruandeaasta näitajatest vähemalt kaks ületavad alljärgnevat tingimusi:

1. müügitulu või tulu 640 000 eurot,
2. varad bilansipäeva seisuga kokku 320 000 eurot,
3. keskmine töötajate arv 10 inimest;

- kelle raamatupidamise aastaaruandes toodud aruandeaasta näitajatest vähemalt üks ületab alljärgnevat tingimusi:

1. müügitulu või tulu 2 000 000 eurot,
2. varad bilansipäeva seisuga kokku 1 000 000 eurot,
3. keskmine töötajate arv 30 inimest.

Raamatupidamiskohuslane, kellele rakendub ülevaatus kohustus, võib ülevaatus asendada auditiga. Ülevaatus tellimisel tuleb silmas pidada, et aktsiaseltside ja vähemalt 400 000 krooni (eelnõu kohaselt 25 000 euro) suuruse osakapitaliga osahingute puhul on audit kohustuslik.

Seega peaksid ettevõtjad oma 2010. aasta juhtorganite koosolekute päevakordi planeerides arvestama uue audiitortegevuse seaduse nõuetest tulenevate otsustuskohtadega. Nii auditikomitee moodustamine ja selle koosseisu määramine kui ka võimalik audititeenus ostu asendamine ülevaatuslega peaksid olema läbimõeldud ja ettevõtjale kasu toovad sammud. •